

Millesimovský palác čp. 597/I, Celetná 13 – Štupartská 8, Praha 1 – Staré Město

Mezipatro



Nálezová zpráva OPD

(operativní průzkum dokumentace)

č. 2018/7B

Ing. arch. Kateřina Knotová

Ing. arch. Ladislav Bartoš

NÁLEZOVÁ ZPRÁVA OPD

č. 2018/7B

Lokalita / Obec (část obce) Praha 1 – Nové Město	Okres / Kraj Hlavní město Praha
Objekt Obytný dům	čp./č. or./ č. parc./ jiná lokalizace čp. 597/I, Celetná 13 – Štupartská 8
Evidenční číslo kulturní památky v ÚSKP 38684/1-328	Souřadnice 50°5'14.695"N, 14°25'26.436"E
Zkoumaná část objektu / Prvek Mezipatro východního křídla (mezi přízemím a 1. patrem)	
Název akce / NZ Millesimovský palác čp. 597/I, Celetná 13 – Štupartská 8, Praha 1 – Staré Město. Mezipatro	
Zpracoval (autor, instituce) Ing. arch. K. Knotová, NPÚ ÚOP v Praze Ing. arch. L. Bartoš, NPÚ ÚOP v Praze	Datum akce / Datum vydání NZ květen - září 2018 /červen 2020
Označení NZ (ev. č. v archivu zpracovatele) SM0597_2018/7B_NZ	Místo uložení originálu NZ NPÚ ÚOP v Praze
Zadavatel OPD (osoba, instituce) NPÚ ÚOP v Praze	Počet stran textové části / Počet stran příloh 29/37
Spolupráce Mgr. Kristýna Kalousková (archivní rešerše) NZ 2018/07A Doc. Ing. Michael Rykl, Ph.D. (odborná konzultace) ZIP o.p.s. (archeologie)	
Charakteristika výsledků / Anotace Průzkum mezipatra zakonzervovaného při barokní přestavbě mezi klenbou přízemí a podlahou nového prvního patra zde identifikoval jednoduchou obytnou jednotku s kuchyní, dřevěnou světnicí a komorou . Dřevěný světnice byla vystavěna z částečně hraněných trámů, spojovaných v nároží na rybinu. V kuchyni a komoře bylo nalezeno po jednom okně (š. 145 cm, v. parapetu 65 cm nad podlahou) situovaném do dvora. Vstup ze síně do kuchyně je osazen kamenným portálem s okosením. V kuchyni se dochovala zděná podesta. Ve zdivu bylo nalezeno několik druhotně použitých architektonických článků (ostění s okosením, ostění s renesanční profilací, dlouhé kamenné kvádry s lemováním). Vzhledem k typologii klenutého sálu-skladiště v přízemí pod bytem a doby výskytu dřevěných světnic datujeme vznik obytné jednotky zhruba do doby kolem roku 1500 .	

Obsah tohoto díla je duševním majetkem autora a jako takový je chráněn příslušnými zákony

Obsah

Obsah	3
1. Úvod	4
1.1 Okolnosti výzkumu	4
1.2 Předmět průzkumu	4
1.3 Organizace výzkumu	4
1.4 Podklady	5
1.5 Metody dokumentace	5
1.6 Výstupy	5
Prostor 1.29	8
1.29a – klenba přízemí	8
1.29b – zdivo	8
Prostor 1.29 - interpretace a stavební vývoj	8
Prostor 1.30	9
1.30a – jižní stěna	9
1.30b – západní stěna	9
1.30c – severní stěna	10
1.30d – východní strana	11
Prostor 1.30 - interpretace a stavební vývoj	11
Prostor 1.31	13
1.31a – severní stěna	13
1.31b – východní stěna	13
1.31c – západní stěna	13
Prostor 1.31 - interpretace a stavební vývoj	13
Prostor 1.32	14
1.32a – severní stěna	14
1.32b – východní stěna	14
1.32c – jižní stěna	15
1.32d – západní stěna	15
Prostor 1.32 - interpretace a stavební vývoj	15
Prostor 1.33 – kuchyně	17
1.33b – severovýchodní kout	17
1.33c – východní stěna a podesta	17
1.33d – jižní stěna	18
1.33e – západní stěna	18
Prostor 1.33 - interpretace a stavební vývoj	18
Prostor 1.34 – negativ dřevěné světnice	20
1.34a – severní stěna	20
1.34b – východní stěna	21
1.34c – jižní stěna	21
1.34d – západní stěna	22
Prostor 1.34 - interpretace a stavební vývoj	22
Prostor 1.35	24
1.35a – severní stěna	24
1.35b – dymník	25
1.35c – východní stěna	25
1.35d – jižní stěna	26
1.35e – západní stěna	26
Prostor 1.35 - interpretace a stavební vývoj	26
2. Stavební vývoj	28

1. Úvod

1.1 Okolnosti výzkumu

Stavebněhistorický průzkum a operativní dokumentace byly prováděny v průběhu stavebních prací celkové rekonstrukce objektu pro potřeby Univerzity Karlovy, která v budově sídlí a provozuje výuku od roku 1989.

Současně se stavebněhistorickou dokumentací probíhal záchranný archeologický výzkum, prováděný společností ZIP o.p.s.

1.2 Předmět průzkumu

Počátky domu sahají do období formování Starého Města. Románské prostory dochované ve sklepech se datují do poloviny 12. století.

Přestavba výstavného gotického domu v polovině 18. století na barokní palác přinesla kromě sjednocení fasád a hmot čtyř do té doby pravděpodobně alespoň částečně samostatně fungujících křídel také sjednocení úrovně podlah. Různá úroveň podlahy v přízemí a různá výška přízemních prostor byly sjednoceny podlahou prvního patra nejspíš podle její úrovně v hlavním uličním křídle. Nejčitelnější je dnes tato úprava ve východním křídle mezi přízemím a prvním patrem, kde ve východním křídle nad relativně nízkými klenbami vznikl pod podlahou nového prvního patra prostor tehdy o výšce okolo 190 cm, jehož dokumentace je obsahem tohoto elaborátu. Dílčí stopy po odlišném patrování byly zaznamenány ale i v jižním a severním křídle, v prvním i druhém patře.¹

Úpravy při generální rekonstrukci v 60. letech 20. století pro potřeby vzdělávacích a propagačních organizací tehdejšího politického režimu zahrnovaly vložení dvou velkých schodišť a setřely stopy po starším komunikačním schématu i řadu dalších prvků a detailů, ale zakonzervovaný prostor mezipatra zůstal novým železobetonovým stropem, nedotčen.

1.3 Organizace výzkumu

Na projektu se podílelo několik badatelů (L. Bartoš, R. Gája, K. Kalousková, K. Knotová, A. Kusáková, M. Wells). Výsledky jejich práce jsou obsaženy v samostatných dílčích zprávách, z nichž první (2018/7A) obsahuje archivní rešerši a další (2018/7B ad.) jsou věnovány nálezovým situacím v terénu.

Číslování místností bylo přejato z projektové dokumentace, a to z výkresů zaměření stávajícího stavu. (To až na výjimky odpovídá i projektové části projektové dokumentace.) Započaté číslování prostorů² v mezipatře (1.29 -1.30) bylo doplněno podle načatého schématu (pokračování číselné řady číslování přízemí) o čísla 1.31 – 1.35.

Zjištěné poznatky jsou prezentovány jako jednotlivé nálezové situace. Ty jsou v celém objektu značeny kódem ve formátu 0.00x, kde 0.00 je číslo místnosti a x je písmeno přiřazené konkrétní situaci (tj. např. 1.07a značí nálezovou situaci a v místnosti 1.07).

¹ V jednotlivostech dokumentováno již SÚRPMem v roce 1963 při adaptaci objektu pro potřeby Univerzity Karlovy

² Jednotlivé prostory v mezipatře, kromě recentně upravené komory u podesty schodiště, nejsou plnohodnotnými místnostmi - jde o torza někdejších místností. Proto je označujeme termínem „prostor“.

1.4 Podklady

Projektovou dokumentaci ve formátu .dwg včetně zaměření současného stavu objektu pro potřeby průzkumu poskytl *Projektový ateliér pro architekturu a pozemní stavby spol. s r.o.*, který je projektantem rekonstrukce.

1.5 Metody dokumentace

Fotodokumentace – celkové pohledy, detaily (s využitím délkového měřítka), profesionální fotodokumentace vybraných situací.

Kresebná dokumentace – ruční skici s oměřením základních rozměrů pomocí pásma a laserového měřidla.

Zákres do fotografie s oměřením základních rozměrů pomocí pásma a laserového měřidla.

Do prostoru mezipatra byla pomocí laserového kříže přenesena od fixního bodu v přízemí schodištěm nadmořská výška. Přenesená výška činila v mezipatře 197,37 m n.m. v systému Bpv a byla vyznačena ve všech prostorech drobnými ryskami křídou nebo tužkou zhruba ve výšce 0,5 m nad úrovní podlahy.

1.6 Výstupy

Popisy jednotlivých nálezových situací doplněné v příloze fotografiemi, zákresem do fotografie, kresbou nebo skicou. Do obrazových příloh byla zahrnuta i pečlivá kresebná dokumentace SÚRPMO z roku 1963, která bohužel není doprovázena žádným textem. K popisu je přiřazena interpretace a dílčí stavební vývoj v tom kterém místě, včetně upozornění na nezodpovězené otázky.

Půdorysy s lokalizací nálezových situací.

Výběr z fotografické dokumentace a analytické zákresy do fotografií.

Výběr z nepublikované fotografické a kresebné dokumentace SÚRPMO z roku 1963.

2. Mezipatro – východní křídlo

Do mezipatra situovaného mezi přízemím a patrem ve východním křídle se vstupuje na jeho jižním konci (1.29) z druhé mezipodesty (1.28) hlavního schodiště. Prostory ve výšce okolo 1,5 m, odhadem okolo poloviny výšky místností, se nacházejí v celém rozsahu východního křídla. V některých prostorech je zachována cihelná podlaha, jinde jsou obnaženy klenby přízemních místností. Prostory jsou zastropeny novodobým železobetonovým stropem (I nosníky a PZD desky) ze 60. let 20. století, který nahradil starší strop trémový.



Zákres mezipatra (růžově) do půdorysu přízemí a příčného řezu

V severní polovině se pod prostory mezipatra v přízemí nachází velký „sál“ 0.25, na celou hloubku traktu, zaklenutý valenou klenbu se dvěma trojicemi trojúhelných výsečí. Spíše než o sál šlo o velký skladovací prostor.³ Na severu s ním sousedí malá místnost s předstěnou u parcelní zdi a průběžnou chodbou na straně do dvora

V jižní polovině se pod mezipatrem nacházejí dvě místnosti původně zaklenuté křížovými klenbami, z nichž se zachovala dodnes jen jedna, a průběžná chodba na straně u dvora.



³ Pro zjednodušení používáme v tomto textu označení „sál“.

Prostor 1.29⁴

Malý obdélný prostor s výklenkem na severu. Úroveň podlahy z betonové mazaniny odpovídá úrovni schodišťové mezipodesty. Úroveň výklenku odpovídá úrovni podlahy sousedních prostorů 1.30 a 1.31, které jsou určeny úrovni rubu kleneb.

Prostor byl jako jediný v mezipatře novodobně omítnut a upraven k používání, pravděpodobně jako komora u schodiště.



1.29a – klenba přízemí

Severní stěna. Novodobá příčka vystavěná na odhalené čelo cihelné křížové klenby místnosti 022-023 v přízemí.

1.29b – zdivo

Jižní stěna. Fragment staršího zdiva v novodobě přestavěné cihelné zdi – lomový kámen menších rozměrů, úlomky cihel.

PROSTOR 1.29 - INTERPRETACE A STAVEBNÍ VÝVOJ

Prostor vznikl s porevolučními úpravami objektu.

⁴ během průzkumu již neexistovala příčka mezi 1.29 a 1.30

Prostor 1.30

Zhruba obdélná prostor na šířku poloviny dvorního křídla, přiléhající ke stěně do dvora. Východní strana je poměrně členitá, tvořená úseky různých zdí.

Podlaha z půdovek (18,5-20 x 18,5-20 cm x 4 cm) a cihel kladených do maltového lůžkaje zhruba v úrovni 196,50 m. Strop je vynesena celkem sedmi traverzami, pracovně číslovanými od jihu I – VII.



1.30a – jižní stěna

Stěna je z větší části pokrytá hladkou omítkou. V levé, východní, polovině se nachází novodobě **zazděný dveřní (ev. okenní) otvor** o šířce 84 cm a viditelné výšce cca 169 cm (vztah k podlaze a případné pokračování otvoru pod současnou podlahu není jasný). Otvor má cihelná segmentový záklenek a omítka je v hraně otvoru odsekaná. Část zdiva vlevo od otvoru je novodobě přezděná v cihle.

V pravém, jihozápadním, koutě, se nacházejí velké kamenné prvky pokryté omítkou, asi velikosti pro kamenné ostění, nebo velikosti kvádrů kvádrové zídky (prostor 1.32), pravděpodobně dva naležato a jeden nastojato.

Mezi zazděným otvorem a kamennými prvky se nachází ve stěně u podlahy kruhový otvor o průměru asi 30 cm, za ním snad navazuje šachta pro někdejší TZB.

1.30b – západní stěna

Západní stěna je orientovaná do dvora. Fragmenty kapes po masivních stropních trámech, uložených příčně, jsme zaznamenali na čtyřech místech – jeden (A) u traverzy II, a tři (B, C, D) mezi traverzami V a VII. Pozice severní trojice odpovídá trámům zachyceným na výkresech SÚRPMa v prostoru 1.32.⁵

Kromě recentních zazdívek v okolí stropních traverz je tvořena omítanou opukovou zdí. Opukové zdivo je viditelné pouze ve vysekané drážce pro novodobé potrubí zhruba v polovině délky stěny (pod traverzou IV), ale předpokládáme, že zeď je v zásadě celá opuková. Ve vysekané svislé drážce je však vidět cihelné zazdívká (ve výšce cca 25 – 60 cm nad podlahou) a za ní ve stěně vodorovná traverza. Podobné vyztužení zdi do dvora nalézáme i v dalších prostorech mezipatra. Z tohoto detailu usuzujeme, že hrubá omítka (3) v dolní části západní a severní stěny, je novodobá.

Stratigraficky nejstarší omítka (1) se nachází ve třech fragmentech v levé, jižní, třetině místnosti. Rozhraní omítek (1) a (2) probíhá v levém fragmentu diagonálně zleva doprava, kde se kletovaná

⁵ SÚRPMO 1963. Nejsevernější trám byl snad trochu našikmo. Další dva se nalézaly po bocích dřevěné zárubně v příčce mezi 1.32 a 1.30.

omítka (1) nachází nad hlazenou omítkou (2). Diagonále je na obou koncích znečitelněna hrubou omítkou (4).

Zprava přiléhá k omítce (2) omítka (4) a nahoře, v jediném místě, kde omítky dosahují až ke stropu, omítka (1) s dochovanou pravou hranou šikmé špalety okenního nebo dveřního otvoru. Na omítce se odchoval tmavě šedý nátěr, který přechází i přes hranu špalety. Hranu jsme sledovali v délce 32 cm ve výšce 197,98 – 198,34+ m n. m. Bpv. Situace v 1. patře nad stropní konstrukcí nebyla již bohužel čitelná, ale je možné, že zde hrana špalety, a tudíž někdejší otvor pokračovaly. Asi 35 cm dále doprava, k severu, se nachází v odhaleném zdivu další fragment špalety. Jde o levou špaletu otvoru, s bílým nátěrem na omítce (tl. 1 – 1,5 cm), v níž se hrana nedochovala. Špaleta je vyzděna z cihel výšky 6/6,5/7 cm. Dokumentována byla v délce asi 39 cm, ve výšce 197,92 – 198,31 m n.m. Bpv. Není zcela jasné, zda spodní konec špalety přecházel ve vodorovný parapet, neboť právě zde prochází novodobě vysekaná drážka pro kanalizační stoupačku.

Dále vpravo od drážky pokračují omítky – dole do výšky cca 90 cm omítka (4), nahoře kletovaná omítka (1) s tmavě šedým nátěrem. Směrem doprava končí po cca 20 cm kletovaná omítka (1) a navazuje stratigraficky mladší omítka (2) s několika vrstvami nátěrů. V té se u traverzy V nalézá otisk sloupku nebo příčky (š. 34 cm) (novější nátěry dobíhají k sloupku). Fragment kapsy po stropním trámu v těchto místech není na ose s otiskem sloupky/příčky. Otisk ani omítka nedobíhají až ke kapse po trámu a jejich stratigrafie zde ani na jiném místě není známá. V koutě navazuje nahoře na omítku (2) ještě plocha další stratigraficky mladší omítky (4). V té se dochovaly fragmenty kapes stropních trámů (C) a (D), které byly podle všeho ještě v roce 1963 in situ. Dole napravo od drážky se stoupačkou pokračuje stratigraficky nejmladší omítka (4), jejíž výška se postupně snižuje na 56 cm nad podlahou. Tam na ní navazuje stratigraficky starší omítka (3), která v konstantní výšce, odpovídající úrovni prahu portálu v severní stěně (sit. 1.30b) pokračuje až do kouta (a přes kout).

V levé, jižní, polovině, je ke stěně přizděna malá zídka (v. cca 40 cm, hloubka cca 30 cm) z cihel a opuky, částečně zakrytá omítkou (3).

1.30c – severní stěna

Omítaná opuková stěna s kamenným **gotickým portálem**⁶. Z portálu je zachována spodní cca polovina (vlevo se nachází celý spodní díl stojky výšky 81,5 cm, vpravo odseknutý spodní díl obdobné výšky). Při rekonstrukci v 60. letech byl o něco snížen. Stojky mají okosení v hraně (6 cm) s oblým výběhem (špička výběhu se nachází 63 cm od spodní hrany stojky). Na levé stojce můžeme sledovat rozhraní mezi pohledovou, hladce opracovanou částí kamenného prvku (šířka pohledové části 28 cm, celkové cca 40 cm) a hruběji opracovaný, lehce ustoupený (0,5 cm) povrch, určený pod omítku. Ve výšce 35,5 cm se 17,5 cm od hrany světlého otvoru nachází dřevěná hmoždinka pro závěs. Na pravé stojce jsme zaznamenali stopy po opracování špicem a plošinou. K pravé stojce dobíhá kolmo zepředu příčka, v koutě vidíme náběh omítky k portálu. V mezeře (1 cm) mezi stojkou a přiléhající příčkou se na stojce dochoval nátěr.

Práh portálu (výška 23 cm) je ve výšce cca 196,98 m n. m., 56 cm nad současnou topinkovou podlahou. Zhruba ve dvou třetinách délky je práh prasklý na dvě části. U pravé stojky, při pravém konci, je práh přitesán pro již neexistující potrubí (polodrážka 10 x 12 cm).

Na severní straně (prostor 133) ke stojkám přiléhá šikmá špaleta dveřního otvoru, jejíž omítka (tl. 1,5 cm) nabíhá ke stojkám. U levé stojky lze pozorovat v mezeře (1,5 cm) otisk stojky v maltě přilehlého zdiva. U pravé stojky je mezera o něco menší (1 cm).

⁶ dokumentace portálu SÚRPMO 1963

Lomové zdivo je tvořeno nestejně vysokými řádky, výška cca do 20 cm. Na stěně jsme rozpoznali tři omítky. V horní části je to omítkové dvojvrství, které snad odpovídá omítkám (1) a (2) na západní stěně, které dosahuje k úrovni prahu portálu. Na jednom místě lze sledovat náběh k někdejší podlaze. Dolní, hrubší omítka je v úrovni prahu překrývá a dole dobíhá k současné topinkové podlaze. Překrývá i pravý konec prahu portálu a běží přes kout místnosti na východní stěnu (sit. 1.30a). Odpovídá omítce (4) na západní stěně.

Vlevo od portálu se ve zdivu nachází prasklina, zdivo se ve spárách mezi kameny rozestupuje až o 4 cm. Propadá řada dlaždic v orientaci kolmo na stěnu je zřejmě důsledkem stejné poruchy. V horní části se nachází ve zdivu jeden druhotně použitý kamenický prvek, opracovaný kvádrík (délka cca 70 cm, výška cca 30 cm) se stezkou a stopami po nástrojích (důlky po opracování dvojšpicem, lícové přerovnání plošinou, stezka provedená dlátem). Prvek je podobného charakteru jako stojky nedalekého portálu s okosením.

1.30d – východní strana

Ve své jižní části je prostor spojen s prostorem 1.29. V severní třetině se nachází vstup do prostoru 1.32. Zdivo na severní, levé, straně vstupu je výrazně tlustší (56 cm) než v dalších partiích (35 cm). Zhruba veprostřed, v prodloužení kvádrové zídky, příčky mezi 1.31 a 1.32, ze stěny vystupuje kolmo 50 cm úsek zdiva. Všechny zmiňované konstrukce jsou opatřeny světle šedou hrubší omítkou, která dosahuje až k podlaze (na rozdíl od severní a západní stěny, kde dvě stavební fáze s odlišnou úrovní podlahy právě v omítkách). Severní konec zdiva je přisazen k severní zdi 1.30/1.32.

PROSTOR 1.30 - INTERPRETACE A STAVEBNÍ VÝVOJ

Nejstarší čitelná podoba prostoru představuje **prostor s hlazenou omítkou, s portálem a podlahou v úrovni jeho prahu**. Snad šlo o obdélný prostor na celou hloubku dvorního křídla a v délce mezi příčkou s portálem a uličním křídlem domu. Na pravé straně portálu prostor ještě pokračoval dále východním směrem, Hypoteticky lze předpokládat, že zde existovala nějaká skromnější (než pozdější barokní⁷) verze schodiště do patra. Prostory v přízemí dvorního křídla přepokládáme v této době plochostropé.

V další rozpoznané fázi došlo **k rozdělení na více menších prostor**, což pravděpodobně souviselo se zaklenutím dvou čtvercových místností při parcelní zdi v přízemí renesančními⁸ klenbami křížového typu. Podlaha nad nimi zůstala zhruba ve stejné výšce zhruba v úrovni prahu gotického portálu, zatímco na západní straně, v prostoru orientovaném do dvora, klesla asi o 50 cm níže. Zde je třeba zmínit, že SÚRPMO datuje obvodovou zeď v jižní části dvorního křídla jako barokní, což našim poznatkům nevyhovuje. Považujeme ji alespoň v jádru za gotickou, podle použití portálu s okosením a na něj navazujících konstrukcí.

Při barokní přestavbě v polovině 18. století byly zdi mezipatra asi z poloviny sneseny a v této úrovni, odpovídající nové výšce podlahy v celém paláci, byl postaven trámový strop a s prkenným záklopem, který zřejmě sloužil jako hrubá podlaha. Místnost 1.29 u vstupu ze schodišťové podesty byla zřejmě vyčleněna z prostoru 1.30 a 1.31 až při porevoluční adaptaci. Podlaha zde byla snížena spolu s odstraněním klenby místnosti v přízemí snad už v 60. letech, anebo při porevolučních úpravách, zřejmě v souvislosti se zřízením záchodů v přízemí.

⁷ datace dle SÚRPMa 1963

⁸ datace dle SÚRPMa 1963

NEZODPOVĚZENÉ OTÁZKY:

Přesný polohopis obou fragmentů špalet? Jejich stratigrafie? Fungovaly někdy obě najednou?

Odkud vedl otvor v jižní stěně a jakou měl funkci? Jeho stáří?

Co jsou neidentifikované prvky v jihozápadním koutě?

Prostor 1.31

Úzký prostor vymezený z jihu novodobou příčkou z dutých cihel, ze severu zídka z dlouhých opracovaných kvádrů (viz 1.32), od západu rubovou stranou zídky prostoru 1.30 a od východu sousedskou zdí.



1.31a – severní stěna

Zídka z dlouhých **opukových kvádrů** (viz též sit. 1.32c) je přistavěna k omítce parcelní zdi (viz sit. 1.30a). Z této strany je opatřena několika vrstvami bílého vápenného nátěru, soklová partie má tmavý nátěr. Nátěry přebíhají přes kout na parcelní zeď.

1.31b – východní stěna

Krátká východní stěna je tvořena parcelní zdí, která probíhá po celé délce východního křídla, všemi prostory mezipatra. Na levé, severní, polovině se dochovala omítka s bílým nátěrem a tmavým soklovým nátěrem, která zabíhá v koutě pod zídku z kvádrů (sit. 1.30a a sit. 1.32c). V pravé, jižní, polovině můžeme pod maltou rozpoznat nepravidelné opukové zdivo.

1.31c – západní stěna

Západní stěnu tvoří jasný rub příčky, která tak musela být stavěna ze sousedního prostoru 1.30. Bylo na ni použito menších kamenů.

PROSTOR 1.31 - INTERPRETACE A STAVEBNÍ VÝVOJ

Prostor vznikl při vydělení prostoru 1.29, s porevolučními úpravami objektu.

Prostor 1.32

Prostor zhruba čtvercového půdorysu při sousedské zdi. Přístupný je po třech schodišťových stupních v příčce z prostoru 1.33. Nerovná podlaha ve výšce cca 196,91 m je tvořena z neuspořádaně kladených a velmi poškozených cihel a půdovek. Při parcelní zdi (ve východní části) je navíc propadlá a bez dláždění. V severní části do ní zasahují opukové schodišťové stupně, z nichž první viditelný, značně popraskaný, lícuje s úrovní podlahy.



1.32a – severní stěna

Zídka z **lomového opukového zdiva** spíše malého formátu s příměsí cihel, **omítaná** omítkou s nehlazeným lícem. Dochovaná je do výšky cca 80 cm (východní část) až 90 cm (západní část). V severozápadním koutě zídka probíhá dál do sousední místnosti (m 1.30) a je v ní osazen gotický portál. Od jihu k ní kolmo k ní dobíhá západní stěna místnosti, ve spáře je zachovaná průběžná omítka. V severovýchodním koutě zídka dobíhá k omítce sousedské zdi.

V levé polovině stěny je do zídky zasazen **fragment schodiště** (šířka 93 cm) o čtyřech viditelných stupních (průměrná výška 26 cm) z **opuky**, z nichž přímo do zídky zasahují horní dva a spodní je zasazen v podlaze. Vpravo od schodiště, směrem k parcelní zdi, lze sledovat, jak podlaha, zašpiněná od sazí, zabíhá pod zídku. Omítka této části stěny zabíhá za dozdvíku za druhým stupněm, v horní části je situace ubouraná. Vlevo od schodů je boční stěna schodiště omítaná, s náběhem omítky je schodům. První viditelný stupeň je zapuštěný v podlaze, rozpraskaný a o něco užší než ostatní stupně. Druhý stupeň tvoří druhotně použitý fragment ostění. Ve spodní hraně je viditelné **okosení** (5 cm), v předním líci se nachází kruhová díra (hl. 7 cm) po osazení závěsu. Na třetí stupeň bylo také druhotně použito fragmentu **okoseného** (6 cm) ostění. Spára mezi druhým a třetím stupněm (pod okosením) je vyplněna sazemí. Na všech fragmentech ostění můžeme pozorovat stopy po opracování kvádrů dvojšpicem a rovnou plošinou.

Severní líc zídky se schody tvoří jižní stěnu prostoru 1.33, kde je úroveň podlahy asi o 10 cm níže. Můžeme zde sledovat dvě úrovně podezdívky schodišťových stupňů. Dolní ve výšce cca 25 cm je několik centimetrů za omítaným lícem a tvoří ji cihelné částečně řádkované a hrubě lícované zdivo. Horní část výrazně před stěnu předstupuje (až cca o 20 cm) a tvořeno litým smíšeným zdivem, které bylo zřejmě spolu s horní částí schodů ubouráno. Na východní straně přiléhá těleso schodiště (resp. jeho podezdívka) k tělesu kuchyňské podesty ve východní straně prostoru 1.33. Na západní straně není spára mezi schodištěm a zídkou čitelná.

1.32b – východní stěna

Jižní dvě třetiny délky stěny jsou zakryty novodobou cihelnou plentou. V severní třetině je **opukové řádkové zdivo**, jehož omítku lze vidět pouze ve spáře v severovýchodním koutě (viz také sit. 1.32a). Asi 40 cm nad podlahou se zde nachází malá zazděná **nika** (v. 40 cm, š. 30 cm). Půlkruhový záklenek je tvořen přitesáním dvou běžných kamenů.

1.32c – jižní stěna

Jižní stěna je tvořena **dlouhými opukovými kvádry** (v. cca 26 cm, délka cca 1- 1,3 m).⁹ Jejich líc je opracován do hladka a některé z nich mají **lemování**. Jeden z nich je výrazně prorůžovělý, některé další slabě. Na levém, východním, konci je styk zídky s parcelní zdí překryt novodobou cihelnou plentou. Z druhé strany (z prostor 1.31) lze však vidět, že zídka je přistavěna k omítce parcelní zdi. Na pravém, západním, konci se dochovala omítka s vápennými nátěry, ke které v koutě přiléhá příčka tvořící západní stěnu někdejší místnosti. Zídka zabíhá za příčku, nicméně její konec vyčnívající ve východní stěně sousedního prostoru 1.30 je již vyzděn alespoň částečně z cihel.

Při rekonstrukci byla zídka o jednu řadu kvádrů snížena (a kvádry zřejmě ponechány na místě, postavené v koutě).

1.32d – západní stěna

Západní stěna tvoří příčku (tl. 56 cm) směrem k prostoru 1.30. Sestává se se dvou částí oddělených vstupním otvorem.

Pravá, severní část, cca na polovinu šířky prostoru, tvoří cihelné, ev. smíšené zdivo, které je omítnuto hrubší omítkou a bíleno. Příčka je v severozápadním koutě přisazena ke zdi, která tvoří severní stěnu prostoru 1.30 (kde se je v ní osazen gotický portál) a 1.32.

V levé, jižní, polovině se přes tři výškové stupně, nachází vstup ze sousedního prostoru 1.30 (š. 91 cm). V pravé, severní, špaletě se při vnější hraně nachází otisk dřevěné trámkové zárubně¹⁰ (13,5 cm).

Levá, jižní, část příčky tvoří krátký úsek (34 cm) zdiva rozdílné tloušťky (31 cm) než pravá část příčky. Vnitřní strana špalety je zakryta novodobým cihelným pilířem či zídou.

PROSTOR 1.32 - INTERPRETACE A STAVEBNÍ VÝVOJ

Prostor vznikl nejspíše rozdělením většího prostoru jižního konce křídla, vymezeného zdí s portálem (severní stěna 1.30 a 1.32). Mohlo k tomu dojít v souvislosti se zaklenutím dvou čtvercových místností při parcelní zdi v přízemí renesančními¹¹ klenbami křížového typu. Nicméně je možné, že se tak stalo již dříve, a podlaha prostoru 1.32 byla kvůli výšce vrcholu klenby zvýšena, na což by ukazoval podlahou pohlcený schodišťový stupeň. Schody byly vloženy do probouraného otvoru v severní stěně a pokračovaly i za ní severním směrem do dnes neznámého prostoru.¹² Malá nika ve východní stěně, parcelní zdi, se jeví jako druhotně zřízená, což odpovídá předpokládanému vývoji s postupně vznikající zástavbě u parcelní zdi.

NEZODPOVĚZENÉ OTÁZKY:

Kdy byl zřízen prostor se schody? Jak souvisel s kuchyní? Vznikly schody spolu se současným prostorem, nebo mu snad předcházely?

⁹ Zídka podobného charakteru byla dokumentována pracovníky SÚRPMO také v úrovni 1.patru, kde tvořila boční stěnu schodiště. mezipatra byla vynesena nízkým cihelným pasem nad příčkou mezi 1.30 a 1.32.

¹⁰ zachycena ještě v dokumentaci SÚRPMa 1963

¹¹ datace dle SÚRPMa 1963

¹² Drobný situační plánec v dokumentaci SÚRPMO zobrazuje pět schodů a na ně navazující prostor – snad krátkou chodbičku s postranními výklenky, který půdorysně vychází do sousední místnosti nad kuchyňskou podestu. Nejsme si jisti, co přesně plánec zachycuje, ani proč je na něm zeď s portálem s okosením posunuta.

Kam vedly schody?

Odkud /z čeho (portál, okno, ...) pocházely prvky, které tvoří schodišťové stupně?

Jak prostor souvisel se sousedním prostorem kuchyně 1.33? (začazení podlahy a stěny sousedící s kuchyní)

Co za prostor znázorňuje situační plánec SÚRPMa v návaznosti na schody?

Co je to za dlouhé kvádry použité na zídku mezi 1.32 a 1.31?

Prostor 1.33 – kuchyně

Obdélný prostor na šířku dvorního křídla, zastropený novodobým železobetonovým stropem. Vstupuje se do něj od jihu portálem s okosením z 1.30 a na severu průchodem ze světnice 1.34. Ve východní polovině se dochovala dlažba z půdovek (kladených nakoso) a z cihel (kladených napříč). V západní polovině je odhalen rub klenby s výsečí. Otisk podlahy sledujeme v omítce na třech stěnách ve výšce cca 196,83 m n. m.



1.33a – severní stěna

Zed' (tloušťka 35 cm) tvořící severní stěnu je viditelně postavená na rubu klenby. Zdivo (výška řádku cca do 15 cm) je **smíšené, z cihel a opuky**. To je patrné v levé, západní, polovině stěny, kde je hlazená omítka z velké části opadaná. K opadání omítky jistě přispěla i statická porucha a jí způsobená šikmá trhлина ve zdivu. V severozápadním koutě jsme ve zdivu našli **druhotně použité** kamenické prvky – z této strany **článek s okosením**, z druhé strany **článek s výžlabkem**. V dochované části omítky lze sledovat její náběh k podlaze.

Ve stěně se nacházejí dva otvory. Zhruba uprostřed je **zazděný** asi 125 cm široký **vstupní otvor** do sousední světnice (1.34). Jeho cihelná zazdívka, zděná podle zdicí malty ze strany světnice, dosedá na rub klenby. Starší zazdívka je v horní části doplněna novodobou zazdívkou, která přesahuje líc stěny, což vzniklo zřejmě při vyzdívání z druhé strany. Omítka s nátěry zabíhá přes roh do špalety otvoru. V soklové partii se dochovaly malé fragmenty šedomodrého soklového nátěru, který zabíhá i do špalety zazděného otvoru.

1.33b – severovýchodní kout

Druhý **otvor** severní stěny se nachází asi 70 cm od severovýchodního kouta. Je široký 70 cm a jeho práh se nachází asi 30 cm nad otiskem podlahy. Práh je tvořen probíhající zdí, včetně popraskané omítky, spodní a horní řada parapetu je vyzděna z jedné řady cihel větší výšky (formát nezměřen) ve vazákové vazbě. Horní část levé, západní, špalety je dozděna novodobými cihlami, dolní část pod průběžnou omítkou. Na pravé, východní, straně špalety se dochovala začouzená omítka.

V úseku mezi koutem a pravou špaletou otvoru sledujeme nepřiliš jasné diagonální rozhraní mezi hladkou omítkou vlevo u špalety a **začouzenou hrubou omítkou u kouta** (v horní části v šířce 30 cm, v dolní části cca 50 cm), kde je za heraklitovou deskou do zdi vysekaný **komínový průduch**. Jeho šířku se zde nepodařilo zjistit. Průduch je viditelný také o patro níže, v přízemí, kde zabíhá pod klenbu.

1.33c – východní stěna a podesta

Téměř celou šířku východní stěny zaujímá z cihel zděná **omítaná podesta** (š. 184 cm, hl. 108 cm, v. 95 cm), situovaná v jihovýchodním koutě. V severovýchodním koutě v její těsné blízkosti probíhá ve stěně komínový průduch (viz také 1.33b). Podesta je tvořena dvěma bočními zídkami,

které jsou spojeny **segmentovým záklenkem**. **Horní plocha** je vyskládána **z cihel**, jinak je konstrukce omítaná, s bílým a soklovým nátěrem jako okolní stěny. Na zadní stěně, parcelní zdi, je omítka částečně opadaná a je vidět kamenné začerněné zdivo.

1.33d – jižní stěna

Lehce mimo střed stěny (směrem do dvora, k západu) je situována **špaleta otvoru s gotickým portálem** (viz 1.30b). Na jeho kamenném prahu je dobře patrný negativ úrovně podlahy, který sledujeme víceméně v celém prostoru také v omítce. Hlazená omítka je opatřena bílým nátěrem, v soklové partii pak tmavým nátěrem (v. asi 45 cm). Starší vrstva soklového nátěru je slabě červená a nižší (v. okolo 20 cm). Náběh k podlaze je tvořen svrchní vrstvou omítky, která snad jen lokálně překrývá spodní omítku, která pokračuje ještě směrem dolů (10 – 15 cm). Díky odebranému zásypu klenby je v západní polovině odhalené i zdivo pod podlahou, ke kterému je klenba přízemí přisazena. Zdivo je opukové, nepravidelně řádkované (v. řádků cca do 15 cm), s ojedinělými cihlami. V místech statické praskliny je omítka opadaná a zdivo zde bylo zřejmě doplňováno.

Ve východní polovině stěny, u parcelní zdi, přiléhá ke stěně bok podesty (viz 1.33c). Před podestou navazuje v šířce asi 60 cm mírně vystupující blok převážně cihelného zdiva. Ve spodní části je zdivo velmi hrubě lícované, v horní části vypadá spíše jako lité a dosedající na dnes již neexistující konstrukci. Z druhé strany zdi se nachází fragment schodů, je tedy pravděpodobné, že jde o jejich podezdívku. Styk podezdívky a navazující stěny s omítkou napovídá, že otvor pro schody byl do zdi proražen.

1.33e – západní stěna

Západní strana je ve své běžně viditelné části nad úrovní podlahy z větší části zakryta omítkou. Nahoře v úrovni stropních travers je novodobě přezděná cihelná část (v převážně vazákové vazbě). Při severozápadním koutě sledujeme ve výšce 75 – 105 cm nad úrovní podlahy **fragment pravé cihelné špalety okenního otvoru**. Vidíme zde jasně pět tmavě červených cihel, osekáných z levé strany do tvaru šikmé špalety. **Levou stranu** otvoru prozrazuje **prasklina v omítce** asi 145 cm vlevo od hrany pravé špalety. Dochoval se i malý fragment omítky, na výšku tří cihel, na vnitřní straně špalety. Podle malty zazdívký otvoru tu lze tušit okenní **parapet**, ve výšce asi 65 cm nad dochovanou úrovní podlahy.

Stejně jako na jižní stěně pokračuje spodní vrstva omítky směrem dolů pod podlahu (cca do 15 cm). Negativ podlahy je tvořen svrchní vrstvou omítky, která je nanесena buď pouze lokálně, anebo v tenké vrstvě přes spodní omítku. Opuková zeď se 38 cm pod úrovní podlahy skokově rozšiřuje asi o 25 cm. Horní část tohoto zdiva navíc lehce předstupuje před spodní a nelze tu vyloučit více stavebních fází.

Celé odhalené západní stěně dominuje zdivo, nebo spíše **slepenec kamenů na rubu klenby** ve tvaru násypného kužele (klenba boční výseče v přízemí směrem do dvora). V nejnižším viditelném místě sledujeme v lici zdiva nad **klenbou cihelný pas**, který je v horní partii překryt výš zmiňovaným slepencem. Jeho vrchol se nachází v otvoru ve stěně, pod výše popisovanou cihelnou špaletou okna a v něm se nachází **fragment profilovaného ostění**. Jde o pečlivě do hladka opracovaný prvek a na jeho bočních stranách nacházíme zbytky nátěrů.

PROSTOR 1.33 - INTERPRETACE A STAVEBNÍ VÝVOJ

Prostor sloužil jako **kuchyně**, z níž se zároveň **obsluhovala kamna v sousední světnici** 1.34. Příčka, oddělující tyto dva prostory je založena na gotické klenbě sálu 0.25 v přízemí, takže mohla vzniknout nejdříve s ním. **Dymník**, který musel sloužit jak k odvodu kouře od vaření v kuchyni

tak kouře z kamen ve světnici, předpokládáme **na celou šířku místnosti**. Poměrně velký otvor ve stěně pro napojení kamen považujeme za „hrubý“ otvor ve stěně, v rámci něhož byl umístěn samotný **příkládací otvor do kamen**, a zbytek otvoru okolo něj dozděn (např. z vepřovic), jak naznačují i svislé hrany náběhů omítek na obou špaletách.

NEZODPOVĚZENÉ OTÁZKY:

Jak přesně vypadala konstrukce dymníku?

Souvisely s kuchyní schody, jejichž část se zachovala v sousedním prostoru 1.32?

Prostor 1.34 – negativ dřevěné světnice

Je prostor zhruba čtvercového půdorysu, zastropen novodobým železobetonovým stropem, podlahové vrstvy jsou odebrány včetně klenebních zásypů. V rozkryté podlaze jsou **viditelné ruby kleneb** – klenba sálu 0.25 (valená s výsečemi)



V severozápadním a severovýchodním koutě místnosti se nacházejí, v úrovni mezi prvním a druhým běžným srubovým trámem, 10-15 cm nad otiskem podlahy na východní stěně, železné kotvy již neexistujícího táhla (?). Další, delší, kotva táhla se nachází v jedné třetině délky východní stěny od jihovýchodního kouta, ve výšce asi 60 cm pod otiskem podlahy a asi 20 cm nad rubem klenby výseče sálu.

1.34a – severní stěna

Severní stěnu tvoří v celé ploše **negativ stěny dřevěné roubené světnice**. Zdivo příčky, která přiléhala zvenku ke srubové konstrukci, je viditelné pod otisky trámů a tvoří ho převážně lomová opuka, s příměsí cihel.

Zhruba na ose se nachází z části **zazděný vstupní otvor** (š. 125 cm, v. 125+ cm), v levé, východní čtvrtině pak **okénko** (š. 50 cm, v. 55+cm, v. parapetu cca 85 cm nad prahovým trámem). Nadpraží a horní část otvorů jsou spolu s ostatními konstrukcemi ubourány v souvislosti s přestropením prostor.

Z otisků v maltě vyčteme, že vnější stěna **dřevěné konstrukce** byla tvořena **z trámů z oblinami**. Střídají se zde otisky hraněných bočních stran trámů (naměřené výšky na pravém, západním konci: 20-28,5-17-23-17cm, poslední je rozměr patního trámu) a vystupující pruhy malty zhruba trojúhelného profilu (naměřené výšky na pravém, západním konci: 4,5-6,6-8 cm), které vyplňovaly mezery mezi oblinami dvou sousedících trámů.

Patní trám byl tvořen kuláčem, nebo pražcem, z boku hraněným jen na tlustším konci. Příčka je založena na podezdívce ze smíšeného zdiva, která vyrovnává výškové rozdíly na rubu klenby přízemí (příčka je uložena na dvou protilehlých bočních výsečích). Spodní hrana patního trámu odpovídá výškově vrcholu rubu klenby.

Na pravé straně, severovýchodním koutě se zachovaly **otisky čel trámů** nároží obdélného profilu (naměřený rozměr 12x19 cm). Patní trám přesahoval nároží o 9+cm a pravděpodobně byl zakapsován do sousedské zdi.

Po stranách vstupního otvoru se zachovaly **otisky stojek trámových zárubní** (š. 16 cm). Navazující mírně se **rozevírající špalety** ve zděné příčce (tl. cca 35 cm) jsou **hladce omítané**, s nejméně **třemi vrstvami nátěrů**, s pekováním. Zazdívka otvoru (do v. cca 90 cm) je provedena nedbalým převážně cihelným zdivem. V dolní části, zdá se, nese ještě otisk dolní poloviny patního trámu.

1.34b – východní stěna

V hlazené zašpiněné omítce rozpoznáváme **otisky podlahy s otiskem příčky** (š. 15 cm), zhruba v jedné třetině délky stěny od severního konce. V otisku příčky těsně pod podlahou rozpoznáváme otisk stropního trámu (cca 20 x 25 cm) a otisku příčky samotné pak náběh omítky ze stěny přes kout na příčku. Otisk podlahy je tvořen otiskem prkna (tl. 2 cm). Zhruba ve dvou třetinách délky stěny lze snad rozpoznat fragment otisku další příčky.

Omítka, ve které sledujeme popsané otisky, zakrývá téměř celý rozsah stěny a zabíhá v obou koutech pod příčky s otisky rubu dřevěné světnice. Na několika místech je viditelné lomové opukové zdivo. Obdobné otisky viz také situaci 1.35b.

1.34c – jižní stěna

Jižní stěnu tvoří v celé ploše **negativ stěny dřevěné světnice**. Z otisků v maltě vyčteme, že vnější stěna **dřevěné konstrukce** byla tvořena **z trámů z oblinami**. Střídají se zde otisky hraněných bočních stran trámů (naměřené výšky na pravém, západním konci: 18-18-19-23-22 cm, první z nich je rozměr patního trámu) a vystupující pruhy malty zhruba trojúhelného profilu (v. 6 až 7 cm), které vyplňovaly mezery mezi oblinami dvou sousedících trámů (naměřené celkové výšky trámů včetně oblin pro výše uvedené trámy: 27,5-34-25-30-27 cm). **Patní trám** se od ostatních lišil svou šířkou, soudě podle hlubšího otisku.

Na levé straně, v jihovýchodním koutě se zachovaly **otisky čel trámů** obdélného nebo lichoběžníkového profilu (naměřený rozměr 15x14/18 cm), který indikuje **rybinovou vazbu v nároží** srubu. Hlazená omítka východní stěny, ke které příčka s otiskem srubu v koutě přiléhá, za příčku zabíhá (za příčkou ji sledovat nelze, probíhá zde v mase zdi komínový průduch). Na pravé straně, v jihozápadním koutě je otisk nároží překryt novodobou cihelnou plentou.

Ve stěně sledujeme dva otvory. Zhruba na ose se nachází zazděný vstupní otvor (š. 124 cm), levé, východní čtvrtině s ním těsně sousedí otvor (š. cca 70 cm, v. 55+cm, v. parapetu/prahu cca 25 cm nad horní hranou patního trámu) využívaný dnes jako vstup. Nadpraží a horní část otvorů jsou spolu s ostatními konstrukcemi ubourány v souvislosti s přestropením prostor.

Vstup na ose stěny je zaslepen zazdívkou z cihelného zdiva. Horní partie zazdívky je recentně přezděna. **Zazdívk**a je založena přímo na rubu klenby a **nerespektuje průběh patního trámu**. Starší část zazdívky je opatřena hrubou omítkou. Na levé, východní špaletě otvoru je patrná omítka s nátěry. Na pravé, východní straně otvoru sledujeme **otisk subtilnější stojky zárubně** (š. 7 cm), kterou tvořila pouze **fošna**. Na levé straně sledujeme **otisk stojky zárubně** v podobě neúplně hraněného **trámu** (š. hraněné plochy 20 cm, celkové š. 23 cm).

S tímto otiskem vlevo **bezprostředně sousedí další**, obdobný **otisk** o něco většího trámu-stojky (š. hraněné plochy 26 cm, celkové š. 28,5 cm), u které lze rozpoznat i otisk po spoji (čep a dlab) s patním trámem. S tímto otiskem vlevo **sousedí** před líc stěny předstupující **cihelný pilířek**, na jehož pravém **boku navazuje přes kout otisk trámové stojky**. Zesponu je na předstupující partii v maltě **čitelný otisk patního trámu**. Levá boční strana **pilířku tvoří špaletu** dnešního vstupního **otvoru**. Čelní strana pilířku, stejně jako obě **špalety** jsou **začouzené**. Omítka na obou stranách špalety končí několik cm před nárožím, kde sledujeme svislou hranu náběhu omítky na neznámou konstrukci. V horní partii je pilířek novodobě přezděn, pouze v tloušťce zdi. Na levé straně otvoru sledujeme **otisk trámové stojky** (š. 14,5 cm) zárubně. **Práh** otvoru je tvořen **dvěma řadami cihel** gotického formátu lnad otiskem patního trámu, které nejsou provázány do špalet. Na druhé straně příčky je oblast stěny odpovídající pilířku i prahu omítnuta jedolitou, byť velmi popraskanou, omítkou. Viz také situaci 1.34b na druhé straně zdi.

1.34d – západní stěna

Západní stěna je nad úrovní podlahy tvořena **novodobou cihelnou plentou** v nedbalé polokřížové vazbě. (Tloušťka cihelného zdiva a skladba celé zdi do dvora v tomto místě není známa.) Plenta je postavena na zřejmě ubourané zdi z **lomové opuky**, na které se v severní polovině zachovala **hlazená omítka**. Rozhraní zdív se nachází v úrovni pod prahovým trámem světnice (viz situace 1.34a a 1.34c).

Na samém konci západní stěny, v jihozápadním koutě, se v opukovém zdivu nachází obdélný otvor (cca 50 x 30 cm, na celou výšku opukového zdiva), do kterého lze ovšem díky potrubí na cihelné pilířku nahlédnout jen stěží. Za cihelnou plentou lze rozpoznat pravý horní kout omítané bílené **niky se segmentovým záklenkem**.

PROSTOR 1.34 - INTERPRETACE A STAVEBNÍ VÝVOJ

Z otisků můžeme říci, že světnice byla **roubené konstrukce**, na kterou byly použity **neúplně hraněné trámy (trámy s oblinami)**. Na patní trám byl použit kuláč nebo pražec, částečně hraněný na jednom konci. **Nárožní spoje** byly provedeny **vazbou na rybinu**. Větší otvory ve srubové konstrukci byly armovány trámovými stojkami, v jednom případě pouze fošnou. Na východní straně byla stěna přistavěna k parcelní zdi, na níž se zachovaly stopy po nějaké ještě starší stavbě lehčí konstrukce.

Severní stěna - zazdívka vstupního otvoru reaguje na patní trám, podle tvaru zazdívky soudíme, že patní trám byl v místě otvoru, přitesán zhruba na polovinu svojí výšky a tvořil práh vstupního otvoru.

Jižní stěna – zazdívka vstupního otvoru je založena přímo na klenbě, otisk patního trámu neregistrujeme. Buď neprobíhal otvorem a netvořil tak jeho práh, anebo byl otvor zazděn až po odstranění patního trámu (po zániku světnice). Druhou variantu považujeme za pravděpodobnější.

Menší otvor, který dnes slouží jako vstup, souvisí s **nepřímým vytápěním světnice**. Poměrně velký otvor pro napojení kamen považujeme za „hrubý“ otvor v roubené stěně, armovaný trámovými stojkami, v rámci něhož byl umístěn samotný příkladací otvor do kamen a zbytek otvoru okolo něj dozděn v menší tloušťce (např. z vepřovic). To naznačují i svislé hrany náběhů omítek na obou špaletách. Dymník v sousední kuchyni musel sloužit jak k odvodu kouře od vaření v kuchyni tak kouře z kamen ve světnici. Podle otisků sousedících stojek obou otvorů soudíme, že oba otvory vznikly současně v době stavby světnice. Otázkou zůstává funkce i doba vzniku pilířku. U cihelného prahu, s otiskem probíhajícího otisku patního trámu, se kloníme ke vzniku současnému s otvorem, přičemž boční spáry považujeme za následek technologického postupu vyzdívání otvoru.

Severní a jižní zeď světnice byly založeny na klenbě sálu 0.25, vznikly tedy nejdříve spolu s tímto zaklenutím. Zdivo pod prahovým trámem snad bylo založeno až do výkopu v zásypu klenby, nicméně podle všeho nevypadá, že by tento zásyp tvořil základ pro podlahu nějakého obývaného prostoru před vznikem světnice, jelikož východní stěna s otiskem staršího patrovaní zůstala neupravena.

Dobu vzniku klenby sálu¹³ můžeme zařadit někde mezi konec 15. století a dobu po polovině 16. století. Výstavbu dřevěných roubených světnic můžeme předpokládat v průběhu 14. a 15. století.

¹³ Klenutý prostor v přízemí nazýváme pro jednoduchost v tomto textu sálem, ačkoli šlo spíše o veliký klenutý skladovací prostor.

Z těchto dvou údajů vyvozujeme, že přestavba, resp. **stavba minimálně jednopatrového dvorního křídla**, proběhla **zhruba okolo roku 1500**.

Záklenek za cihelnou plentou v jihozápadním koutě světnice s největší pravděpodobností souvisí se vstupním otvorem ze dvora do přízemí dvorního křídla, situovaném na ose fasády. Fotografie z roku 1924 zde zobrazují štukový portál vjezdu z půlkruhovým záklenkem, do něhož je osazen snad vstup v podobě jakési dřevěné skříně podobné výkladci, se stříškou a vysokým otevíravým nadsvětlíkem. Vstup je zakreslen v půdoryse, ale bez oné exteriérové dřevěné konstrukce, která by, bez vazby na zakreslený vstup v půdoryse mohla být třeba jen skladovacím přístřeškem. Podle stavu čistého bílého nátěru v záklenku soudíme, že záklenek mohl sloužit až do úprav v 60. letech 20. století, kdy byl otvor zredukován na prostý obdélný vstup s přímým překladem.

NEZODPOVĚZENÉ OTÁZKY:

Jak rychle po přestropení bočního křídla a vzniku klenby se staví světnice? Značí pravděpodobná stavba do výkopu v zásypu klenby větší časový odstup?

K čemu sloužil cihelný pilířek? Byl pilířek součástí původního uspořádání kamen, nebo jde o dodatek? Pro původnost pilířku svědčí otisky trámové stojky na jeho boku, který přebíhá přes kout na stěnu.

Rozsah přezdění západní zdi do dvora během úprav v 60. letech 20. stol.?

Důvod větší tloušťky západní zdi v dolních partiích?

Prostor 1.35

Do posledního z prostorů v mezipatře východního křídla se vstupuje napůl zazděným otvorem v jižní stěně, na severní straně sousedí se severním křídlem. Je zhruba čtvercového půdorysu, zastropen novodobým železobetonovým stropem, podlahové vrstvy jsou odebrány včetně klenebních zásypů.

V rozkryté podlaze jsou **viditelné ruby kleneb** – v jižní polovině **klenba sálu** 0.25 (valená s výsečemi) a v severní polovině **segmentová klenba**, která mírně stoupá k západu směrem do dvora. Klenby odděluje kamenná příčka, do koruny se paty kleneb opírají. Anomálie v severovýchodním koutě viz nálezořová situace 1.35b.



1.35a – severní stěna

Zhruba uprostřed stěny, mírně vlevo, se nachází odhalené **kamenné ostění otvoru** (sv. šířka **78 cm**), resp. jeho spodní cca polovina, parapet a dvě stojky, o celkové výšce 75 cm. Jednoduché ostění má **polodrážku** ve vnějším líci (45x30 mm) a dole v pravé stojce otvor pro ukotvení okenice. Práh otvoru¹⁴ je ve výšce 197,48 m n.m. Bpv. Po vnějším obvodu je viditelné rozhraní do hladka opracovaného pohledového líce a hrubě opracovaného okraje určeného pod omítku.

Otvor byl druhotně zazděn použitými cihlami. Nad stropem, v místnosti 1.16, pravděpodobně pokračuje pod omítkou levá stojka, překlad a pravá stojka byly kvůli dveřnímu otvoru odstraněny.

Pod oknem se zhruba v délce čtyř metrů a výšce až jeden metr dochoval **fragment fasádní omítky s kvádrováním**. Jednotlivé obdélníky mají rozměr **64 x 34 cm**, stězky vyhlazené do čerstvé hrubé omítky jsou široké 2 cm. Malý fragment se svislou stězkou se nachází také vpravo od okna u stojky a snad také na rozhraní s novodobou přezdívkou stěny.

Ostění se jeví jako druhotně osazené do kvádrované fasády, po obou stranách stojek lze identifikovat dozdívkou mezi ostěním a vybouraným otvorem.

V úrovni 63 cm pod prahem nacházíme v **hladké omítkě**, která **překrývá omítku s kvádrováním, negativ podlahy** (196,87 m.n.m. Bpv). Tato omítka respektuje okenní otvor, a končí na hraně v líci kamenného ostění. **Soklová část** omítky je natřená tmavou **modrošedou barvou** ve výšce 45 cm. V šedém nátěru je pod otvorem negativ jakéhosi **stupínku** (?) o dvou stupních, který přiléhal ke stěně, a soklová barva se pod něj nedostala. Při podlaze se pod šedým nátěrem vyskytuje nezřetelný **červený pruh**, zřejmě **soklový nátěr**, stejně tak po hraně styku stupínku se stěnou.

¹⁴ Z analýzy vyplývá, že otvor byl vstupem, nikoli oknem, proto hovoříme o prahu.

Levá, západní, část stěny, je v šířce 90 cm novodobě přezděna. Na klenbě se v úseku přezdívkou nachází blok blíže neurčitelného litého zdiva. Pravá, východní část severní stěny je popsána jako samostatná nálezová situace 1.35b.

1.35b – dymník

V severovýchodním koutě byly rozpoznány **stopy po dymném provozu**.

Segmentová valená klenba přízemních místností 0.26-0.27 s přilehlým úsekem chodby 0.26 s vrcholnicí ve směru východ – západ končí cca 156 cm před východní stěnou. Zbylý pruh je zaklenut na ni kolmou segmentou **klenbou**, která **stoupá** cca od středu délky stěny (níže se ztrácí v nevytěženém zásypu) **severním směrem**, kde končí ve vzdálenosti 70-93 cm od kouta. Zbylý obdélný otvor ve stropní konstrukci přízemí o rozměru cca 156 x 85 cm je druhotně zaslepen.

Severní stěna je ve své východní polovině, tj. od kamenného ostění otvoru do kouta, značně vyspravovaná. Pro účely popisu ji rozdělíme na třetiny. V první třetině u otvoru sledujeme nad úrovní podlahy vcelku sourodou plentu z cihel naplocho. Přes ni jde v horních partiích **omítka**, která dobíhá až **k hraně ostění**. Ve třetině délky, ve vzdálenosti 180 cm od kouta, nacházíme ve výšce 50-105 cm nad úrovní podlahy **svislou hranu v omítce**.

Už ve druhé třetině, na jiném fragmentu omítky na cihelné plentě, částečně překrývající tu výše zmiňovanou, sledujeme při dolním okraji **vodorovný náběh omítky**. Nedaleko, 126 cm od kouta se ve výšce 50 cm a 25 cm nad úrovní podlahy nacházejí **dvě vystupující uražené cihly** (18x7,5 cm).

Mezi těmito cihlami se nacházejí dvě řady cihel o dvou cihlách, jinak je zbytek této třetiny tvořen zdivem lomovým, a to i pod úrovní podlahy.

Třetí třetina je tvořena v horní části starším cihelným zdivem, dolní pak novodobou cihelnou dozdívkou. Přes kout je ve východní stěně situace obdobná – asi 80 cm úsek zdi je v dolní části nahrazen novodobým cihelným zdivem, v horní části se nachází fragment kamenného zdiva se **stopami začouzení** a nahoře při koutě předstupující cihelné zdivo.

1.35c – východní stěna

Situace v severovýchodním koutě je popsána samostatně, viz nálezová situace 1.35b.

Větší část stěny je zakryta omítkou. Vlevo nahoře se nachází novodobá cihelná oprava a vpravo nahoře v místech opadané omítky vidíme lomové zdivo. V něm se nachází **kapsa po stropním trámu** (22,5 x 26 cm, úroveň stropu cca 198,26 m n.m. Bpv).

Rozpoznáváme **dvě vrstvy omítek a otisky podlahy** ve výšce 196,34 m n.m. Bpv. V **dolní části**, pod negativem podlahy, sledujeme **hladkou omítku s otiskem příčky** (š. 20 cm) ve vzdálenosti 104 cm od jihovýchodního kouta místnosti, kde omítka zabíhá pod současnou příčku (s místností 1.24). V místech negativu příčky se stěna mírně boulí. V otisku příčky vidíme náběh omítky ze stěny přes kout na příčku a snad v něm můžeme rozpoznat otisk stropního trámu s okosením.

Otisk podlahy je v pravé, jižní části tvořen otiskem prkna (tl. 2 cm). Sledujeme ho od levého, jihovýchodního kouta, až asi 25 cm přes otisk příčky. K otisku dřevěné podlahy **červený nátěr soklu**, rozpoznatelný v těsné blízkosti otisku **ve spodní vrstvě omítky**. Ve střední partii stěny, u dymníku, o otisk pálené dlažby (topinky?) (vel. okolo 20x?x5 cm). Obdobné otisky viz také situaci 1.34b.

V **horní části stěny**, nad otiskem podlahy, nacházíme **mladší vrstvu omítky**, která v úrovni otisku podlahy **překrývá tu starší**. Je **bílená, s šedomodrým soklovým nátěrem** (v. cca 40 cm).

1.35d – jižní stěna

Omítaná příčka z **lomového opukového zdiva** je založena je na rubu klenby, resp. dvou protilehlých bočních klenebních výsečí sálu v přízemí. Částečně (cihlami) zazděný **vstupní otvor** se nachází zhruba uprostřed (š. 132 cm, v. 185+ cm), v pravé, západní čtvrtině pak **okénko** (š. 50 cm, v. 55+cm, v. parapetu cca 120 cm nad úrovní podlahy). Oba otvory jsou ve své hodní části ubourány v souvislosti s přestropením prostor. Viz také sit. 1.34a.

Hladká **omítka** je dochovaná v téměř celém rozsahu stěny, je **bílá** a nad otiskem podlahy je **šedomodrý soklový nátěr** (v. 40 cm). Při obou koncích zdi se nacházejí šikmé statické trhliny.

1.35e – západní stěna

Západní stěna zaznamenala na rozdíl od ostatních mnoho úprav.

Ve dvou větších fragmentech se zachovala i zde, stejně jako na ostatních stěnách místnosti, **bílá omítka s modrošedým soklem**. Je zde dobře vidět její celková **tloušťka až 3 cm** (1 cm hlazená omítka, až 2 cm malta s otisky šalovacích prken, která někde tvoří souvislou plochu a někde pouze vystupuje ze spár mezi cihlami či kameny). Vpravo, v severozápadním koutě místnosti je patrný náběh omítky přes kout, vlevo, v jihozápadním koutě omítka přes kout pokračuje.

Zhruba třetinu stěny tvoří **zazdívka otvoru**. Ve třetině délky zprava, ze severozápadního kouta, registrujme pod nátěry omítky **nároží šikmé špalety** v délce asi 10 cm. Polohu parapetu tohoto otvoru odhadujeme podle vylité malty pod první řadou kamenů v zazdívce na 197,62 m.n.m., 64 cm nad úrovní podlahy na sousední stěně. Kameny v první řadě zazdívky jsou pravděpodobně části kamenného ostění, s rubem v dnešním líci. Levá špaleta zanikla nejpozději s vysekáním drážky pro svislé potrubí. Hrana převážně cihelné zazdívky otvoru je však dobře viditelná v délce 30 cm. Šířka otvoru je 144 cm.

Pod úrovní podlahy, jejíž otisk se zde nedochoval, sledujeme **cihelné pasy nad čely obou kleneb**. Mezi oběma pasy se nachází úsek řádkovaného lomového zdiva z opuky, v jehož dolní partii sledujeme navíc rozhraní mezi zdivem lépe lícovaným dole a méně pečlivým nahoře. Vpravo, nad chodbou 0.27 jde o vynášecí pas s lícem výšky původně 60 až 70 cm. Na klenbě se při sousední severní stěně nachází blíže neurčitelný blok litého zdiva. Vynášecí pas se zdá být stratigraficky mladší než tento fragmentární kus zdiva. Vpravo, nad klenbou výseče sálu 0.25 nemá zdivo jasný líc a má zdivo šikmou ložnou spáru. Čitelnost situace ztěžuje vložená traverza.

Horní část pasů je odsekána a na místo vložena vodorovně do stěny **traverza** výšky 30 cm. Dozdívky otvoru vybouraného pro traverzu jsou provedeny z druhotně použitých cihel, další vysprávky stěny, včetně dozdívek okolo stropních traverz, jsou provedeny z novodobých cihel.

Vpravo nahoře, u jihozápadního kouta místnosti se nachází kapsa po stropním trámu.

PROSTOR 1.35 - INTERPRETACE A STAVEBNÍ VÝVOJ

Za nejstarší rozpoznanou vrstvu považujeme exteriérovou **omítku s kvádrováním**, kterou datujeme jako obecně středověkou. V té době se nacházela na dvorní fasádě severního křídla (křídlo při Štupartské ulici). Východní dvorní křídlo zatím buď neexistovalo vůbec, anebo do těchto míst k severnímu křídlu (půdorysně či výškově nezasahovalo).

Východní dvorní křídlo muselo vzniknout **nejdříve** jako **plohostropé, přízemní s půdou, případně jednopatrové**. Podle situace na východní stěně (1.35c a 1.34b v sousední prostoru) (sousedská zeď) šlo o jednoduchou konstrukci s prkennou podlahou položenou pravděpodobně na lehkých (hrázděných?) omítaných příčkách, po nichž se zachovaly otisky v hlazené omítce.

Místnost/i v patře byly opatřeny hladkou omítkou, do níž se otiskla podlahová prkna a topinková? dlažba. Dnešní místnosti 1.35 a 1.34 tvořily jeden prostor, který mohl pokračovat ještě dále na jih.

Snad hned s **přestavbou dvorního křídla do zděné podoby** byl do fasády s kvádrováním byl druhotně vložen otvor, resp. jeho **kamenné ostění**, jak dokazují dozdivky po jeho stranách. Po porovnání se situací dveřního otvoru v traktové zdi uličního křídla (v. 2m, š. 80cm, klenutý záklenek), kterému náleží dlažba v úrovni cca 1m pod úroveň poslední podlahy, se kloníme k názoru, že jde o ostění dveřního otvoru, který sloužil propojení uličního a dvorního křídla. Pro tuto variantu by také svědčil otisk pod prahem, který interpretujeme jako stupínek. V dolní části jinak bílých stěn se nacházel tmavě šedý soklový nátěr (vysoký 50 cm).

Prostor byl osvětlen jedním **oknem** situovaným směrem do dvora (š. 144 cm, v. parapetu 64 cm nad podlahou).

V severovýchodním koutě se nacházel **dymník**, který tudy zřejmě pouze procházel z černé kuchyně v přízemí. Vznikl nejpozději s klenbami v přízemí, které pro něj vymezují obdélný prostup. V severní stěně rozpoznáváme dvě uražené cihly, které svou vzájemnou polohou ve stěně, vzájemnou polohou a mírným sklonem ložné spáry indikují, že byly součástí konstrukci dymníku v koutě, se kterým souvisejí i otisky v omítkách. Černá kuchyně se nacházela v přízemí v místnosti 0.27, kde dnes skrz otvor v předstěně vidíme velmi začouzenou sousedskou zeď.

Klenby přízemního sálu 0.25 a sousedních místností 0.22-0.23 a 0.25 byly vloženy dodatečně, jak dokazují dozdivky vynášecích pasů nad klenbou v západní stěně i v prostoru 1.33 a přisedání klenebních čel k omítce s otisky starší konstrukce na východní stěně.

NEZODPOVĚZENÉ OTÁZKY:

Důvod klesání klenby přízemní místnosti 0.27 směrem k dymníku? (patrně na rubu klenby).

Těleso dymníku bylo současné s výstavbou kleneb, anebo jim předcházelo? Případně byl dymník s klenbami updatován?

Jak přesně vypadala konstrukce dymníku a co zanechalo otisky v omítce severní stěny?

3. Stavební vývoj

1. Lehká stavba s dřevěnou podlahou v severní části (v rozsahu 1.35, 1.34, 1.33(?)) – středověk

Nejspíše skladovací nebo jinak utilitární prostor lehčí konstrukce – trámový strop, jednoduchá dřevěná podlaha, příčky mohly být např. hrázděné. Stěna do dvora mohla být již zděná. Interiéry byly opatřeny hlazenou omítkou.

2. Zděná obytná jednotka s dřevěnou světnicí v patře – středověk kolem 1500

Zásadní přestavba dvorního křídla, lehkou utilitární stavbu byla nahrazena náročnější stavbou, která obsahovala klenuté skladovací prostory v přízemí a menší obytnou jednotku v patře. Byt se skládal ze síně (situované v prostoru 1.29-1.32), kuchyně (1.33), dřevěné světnice (1.34) a komory (1.35). Vstup ze síně do kuchyně byl osazen kamenným portálem s okosením. Snad již od počátku, anebo později byl druhý přístup do bytu od severu otvorem s kamenným ostěním z uličního křídla domu. Úprava místností s bílým nátěrem a šedomodrým soklem (dochovaným v 1.35, 1.33, 1.31).

Dobu vzniku klenby sálu¹⁵ v přízemí můžeme zařadit někam mezi konec 15. století a dobu po polovině 16. století. Výstavbu dřevěných roubených světnic můžeme předpokládat v průběhu 14. a 15. století. Z těchto dvou údajů vyvozujeme, že přestavba, resp. stavba minimálně jednopatrového dvorního křídla, proběhla zhruba okolo roku 1500.

3. Barokní přestavba celého objektu na čtyřkřídlý palác, zakonzervování prostor mezipatra – 1750

V době přestavby objektu do současné podoby barokního čtyřkřídleho paláce došlo evidentně ke sjednocení výškových úrovní všech křídel. Ve východním křídle se úroveň prvního patra cca o půlpatro zvýšila, zatímco úroveň kleneb v přízemí zůstala stejná (a nižší než v jiných křídlech). Tím vzniknul mezi klenbou přízemí a podlahou prvního patra nevyužitý prostor mezipatra. Prostor byl zastropen trámovým stropem, s trámy orientovanými napříč (ve směru východ-západ). Okna náležející bytové jednotce byla zazděna a celá dvorní fasáda byla nově komponována v pravidelném rastru.

4. Novodobé úpravy v 60. letech 20. století

Z doby rekonstrukce paláce v 60. letech 20. století pochází přestropení mezipatra PZD tvárnicemi na traverzách a snížení stropu a dozdivky obvodových stěn zejména v okolí traverz. Západní stěna byla vyztužena traverzou v podélném směru.

¹⁵ Klenutý prostor v přízemí nazýváme pro jednoduchost v tomto textu sálem, ačkoli šlo spíše o veliký klenutý skladovací prostor.

NEZODPOVĚZENÉ OTÁZKY:

Kdy bylo postaveno dřevěné (hrázděné?) patro? Jak vypadaly v té době objekty při parcelní zdi?

Kdy bylo zaklenuto přízemí dvorního křídla?

Kdy vzniká obytná jednotka v patře? Bylo současně se zaklenutím přízemí, nebo až později?

Komu bytová jednotka sloužila?

Kdy byl prolomen vstup ze severního křídla? Bylo to v době výstavby bytu, nebo až později?

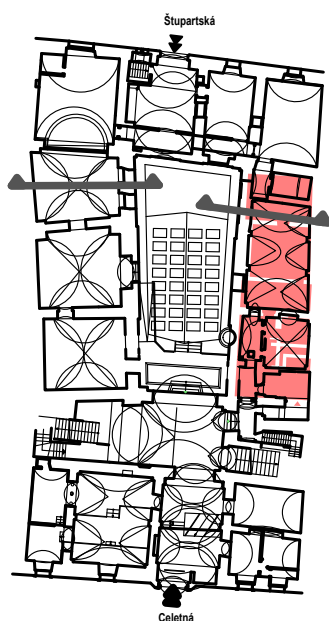
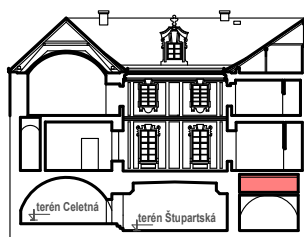
Podrobnější vývoj dispozice v prostorech 1.29-1.33?

Kdy byly odstraněny podlahy v mezipatře? Hned při barokní přestavbě, např. z důvodu dalšího využití materiálu v objektu?

Správnost zaměření, zejména hloubka místnosti 1.34. (Hloubka místnosti 1.35 byla zpracovateli průzkumu opravena a odpovídá hloubce místností 1.33 a 1.29-1.30).

Zaměření okenního otvoru mezi 1.34 a 1.35

0 1 2 3 4 5 m



Millesimovský palác čp. 597, Celetná 13 - Štupartská 8, Praha 1 - Staré Město
Mezipatro východního dvorního křídla

TYP PROJEKTU	Operativní stavebněhistorická dokumentace	DATUM PRŮZKUMU	V - IX/2018
AUTOR	Ing. arch. K. Knotová	DATUM ZPRACOVÁNÍ	V/2020
ZAMĚŘENÍ	Projektový ateliér pro architekturu a pozemní stavby spol. s r.o., 2015-18, doplnění a úpravy NPÚ	MĚŘÍTKO	grafické
OBSAH	Půdorys mezipatra s vyznačením náleзовých situací	ČÍSLO VÝKRESU	1





129b_ Průhled k JZ do 130 přes ubouranou příčku. Pod ubouranou plentou TZB šachty fragment staršího zdiva _LB IMG_1091



129_ Pohled k SV z 130, novodobá příčka vystavěná na odhalené čelo křížové klenby místnosti 022-023 v přízemí_KK IMG_2187



129a_ Novodobá příčka vystavěná na odhalené čelo křížové klenby místnosti 022-023 v přízemí _ KK
IMG_1381



129a_ Místnost 022, pokračování klenebního čela _ KK IMG_1087



130_Pohled k severu_KK IMG_2186



130_Pohled k JZ_PH IMG_0763



130a_jižní stěna se zazděným segmentově zaklenutým otvorem_KK IMG_2196



130b_střední část východní stěny e_KK IMG_2197up



130b_ detail dvou rozdílných fragmentů špalety_KK IMG_2198



130b_ západní stěna s otiskem sloupku nebo příčky v nátěru omítky_KK IMG_2195p



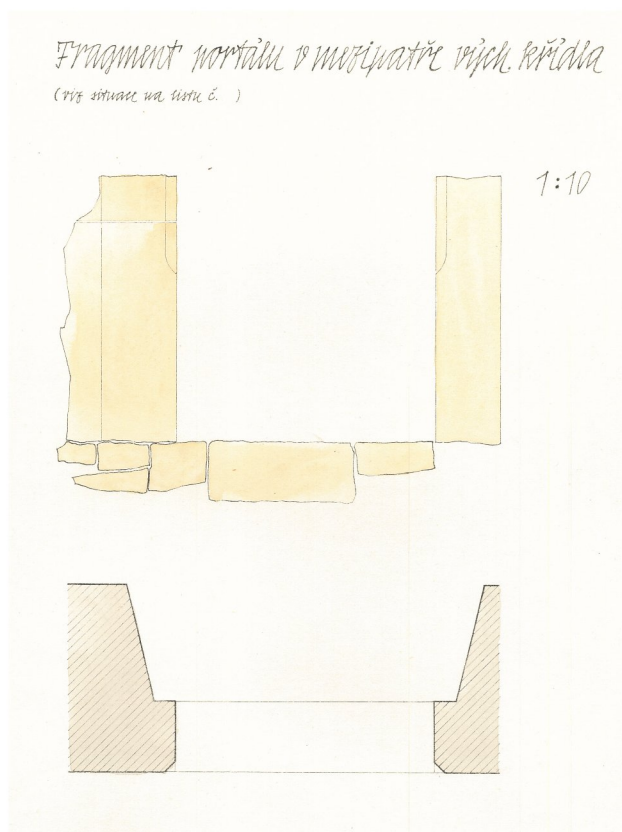
130c_severní stěna s portálem, dvěma fázemi omítek a druhotně použitým kamenickým prvkem_PH
IMG_0753p



130c_druhotně použitý opracovaný kvádr s obvodovou stezkou_LB IMG_1104



130c_detail stojky portálu s okosením_LB IMG_1106



130c_dokumentace SÚRPMO 1963

Millesimovský palác čp. 597, Celetná 13 – Štupartská 8, Praha 1 – Staré Město
Kateřina Knotová – Ladislav Bartoš 2020



130d_východní strana_LB IMG_1097



130d_vstup do 1.32 s otiskem po dřevěné zárubní v omítce_LB IMG_1101

Millesimovský palác čp. 597, Celetná 13 – Štupartská 8, Praha 1 – Staré Město
Kateřina Knotová – Ladislav Bartoš 2020



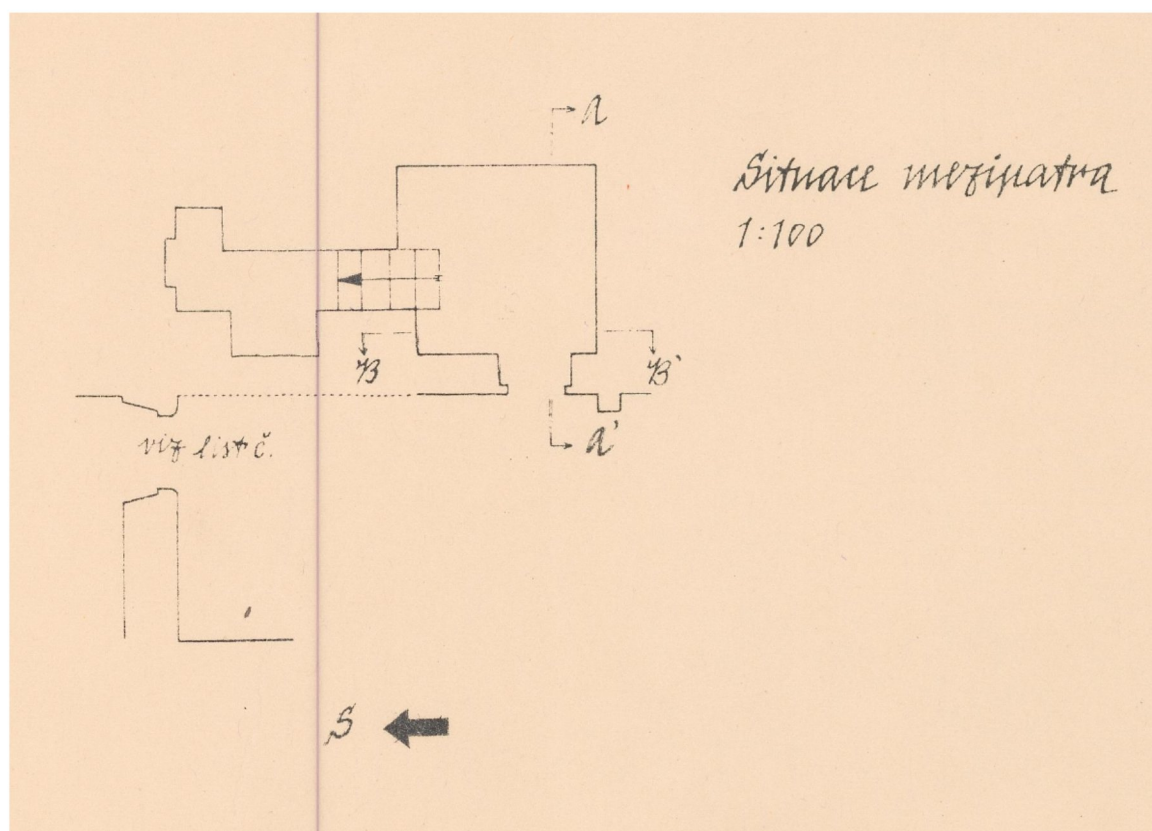
131ab_ omítaná strana kvádrové zídky 1.32c, vzadu parcelní zed'_LB IMG_1098



131ca_rub příčky mezi 1.30 a 1.31, vzadu omítaná strana kvádrové zídky 1.32c_KK IMG_2274



132_pohled k SZ_KK IMG_2276



132_půdorysná situace s dnes neexistujícím prostorem navazujícím na schody_SÚRPMO 1963



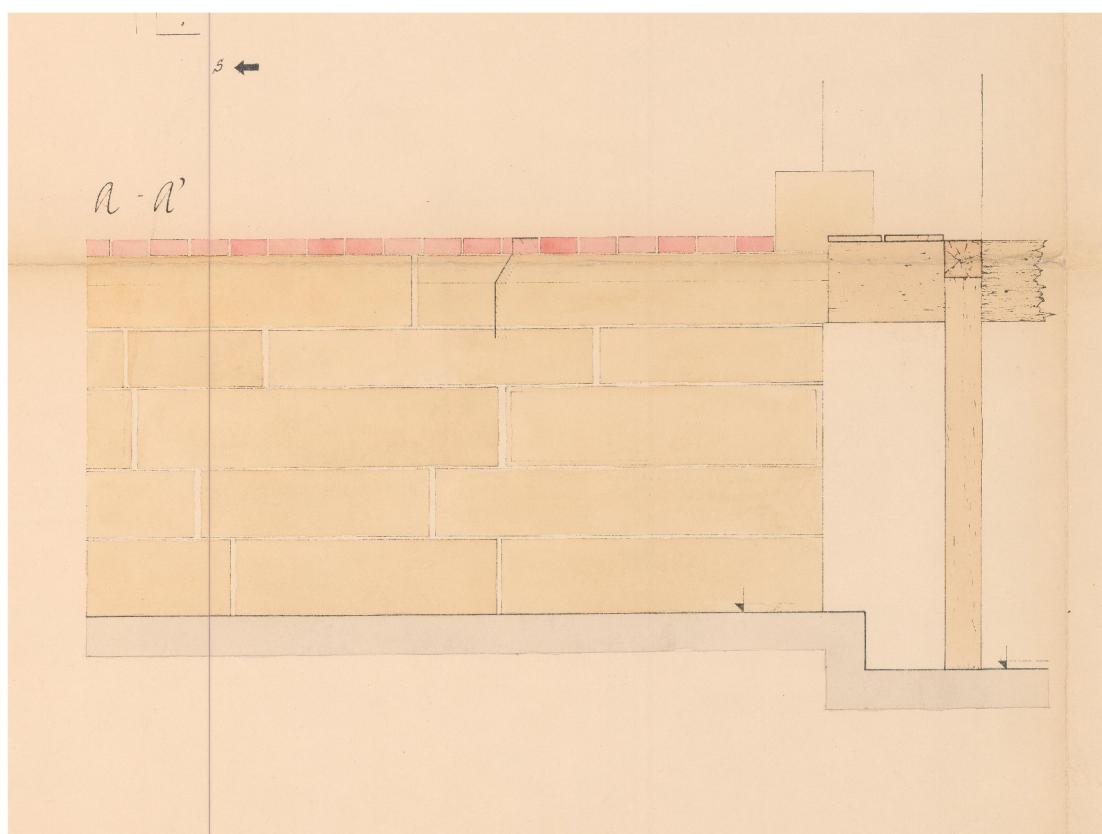
132a_schodišťové stupně z druhotně použitých prvků_KK IMG_2290



132b_zazděná nika v původně parcelní zdi_PH IMG_0757



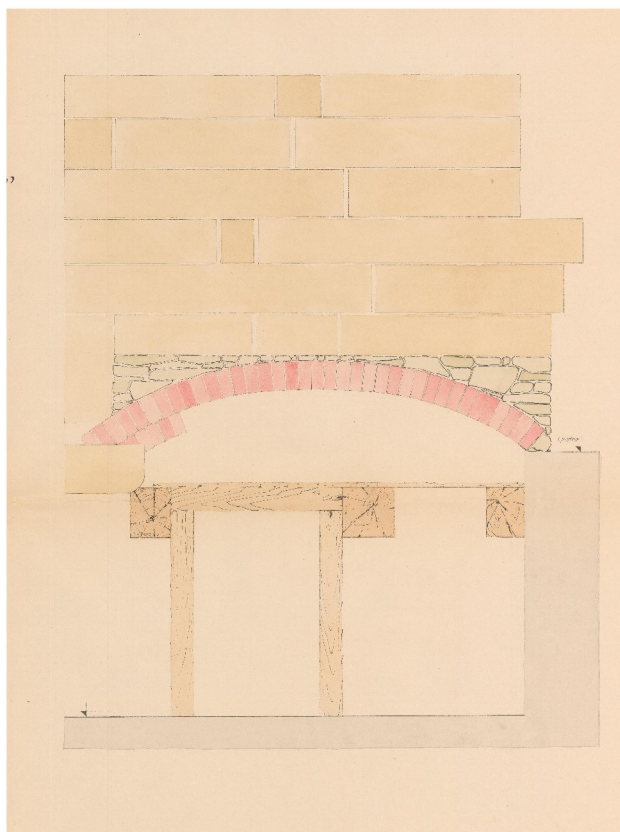
132c_zed' z kvádrů_PH IMG_0758



132c_zed' z kvádrů, dokumentace SÚRPMO 1963



132d_západní stěna se vstupem do 1.30_LB IMG_1114



132d_stěna s dřevěnou zárubní a trámovým stropem, nad ní cihelným obloukem vynesená boční zeď
schodiště v úrovni 1. patra SÚRPMO 1963



132d_nad_boční zeď schodiště v úrovni 1. patra_V_ SÚRPMO 1963_D1



132d_boční zeď schodiště v úrovni 1. patra_Z_ SÚRPMO 1963__D3



132d_nad_boční zed' schodiště v úrovni 1. patra_J_SÚRPMO 1963__D4



132d_nad_boční zed' schodiště v úrovni 1. patra_S_SÚRPMO 1963_D2



133a_ Severní stěna, západní polovina_PH IMG_0577



133a_ Severní stěna, východní polovina. Zazdívka vstupu do světnice 134 s pozdější opravou._PH
IMG_0578



133c_pohled k východu, v rohu za heraklitem komínový průduch ve stěně _LB IMG_1126



133b_kout s komínovým průduchem v parcelní zdi (za heraklitovou deskou) a nezřetelnými stopami po dymníku_PH IMG_0579



133cd_Pohled k jihovýchodu, kuchyňská podesta, dvě fáze ker. dlažby. V jižní stěně (vpravo) zdivo pod schodišťovými stupni v prostoru 132. _PH IMG_0576



133d_jižní stěna, východní polovina_PH IMG_0747 (1)



133d_Jižní stěna s kamenným portálem, otisk podlahy. Pod podlahou rub klenby sálu 125_PH IMG_0750



133d_ Jižní stěna s kamenným portálem, otisk podlahy. Pod podlahou rub klenby sálu 125. _PH
IMG_0750u



133e_západní stěna_PH IMG_0745



133e_Z stěna. Červeně hrana cihelné špalety, žlutě nadezdívka druh. vložené klenby, zeleně druh. použité arch. články, modře negativ podlahy _PH IMG_0745u



133e_západní stěna, fragment levé špalety_KK IMG_2296



133e_Fragment špalety z osekaných cihel_LB IMG_1123



133e_západní stěna, východní polovina_PH IMG_0747 (2)



134a_Severní stěna s otisky dřevěné srubové konstrukce světnice_PH IMG_0562



134a_Severní stěna, detail otisků neúplně hraněných trámů srubové konstrukce, patní trám o něco mohutnější_LB IMG_1156u



134a_SV kout s otisky čel trámů v nárožní vazbě_LB IMG_1166



134a_SV kout s otisky čel trámů v nárožní vazbě, zvýrazněno kresbou_LB IMG_1166cb



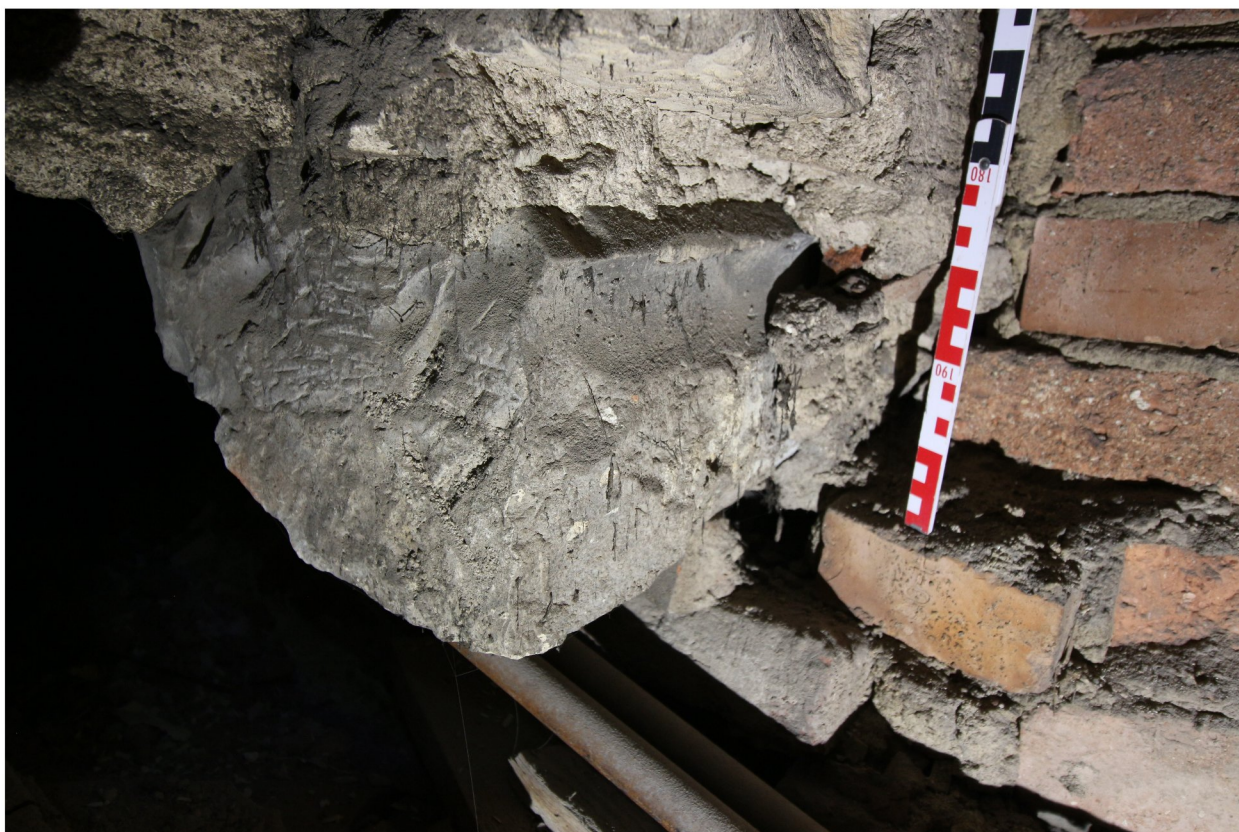
134a_Severní stěna. Vlevo špaleta vstupu s pekovanou omítkou, vpravo otisk stojky trámové zárubně a navazující otisky trámů srubové konstrukce světnice_LB IMG_1173



134b_východní stěna s negativem staršího (částečně) dřevěného patra_PH IMG_0558



134c_jižní stěna s negativem dřevěné světnice z hraněných trámů, uprostřed zazdívka vstupu_PH
IMG_0563



134c_jižní stěna, JV kout, druhotně použitý architektonický článek s výzlabkem_LB IMG_1153



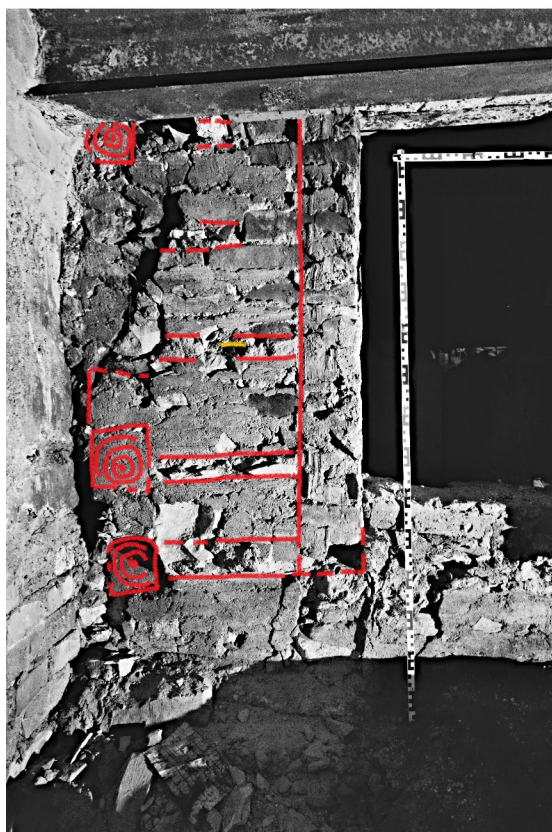
134c_jižní stěna s negativem dřevěné světnice, uprostřed otvor, zúžený cihelným pilířkem, vpravo zazděný otvor, otisky stojek trámových zárubní_LB IMG_1145



134c_JV kout, pilířek zúžující otvor_LB IMG_1142



134c_JV kout s otisky čel trámů v nárožní vazbě a otisk stojky dřevěné zárubně vstupu_LB IMG_1146



134c_JV kout s otisky čel trámů v nárožní vazbě a otisk stojky dřevěné zárubně vstupu, zvýrazněno kresbou_LB IMG_1146cb

Millesimovský palác čp. 597, Celetná 13 – Štupartská 8, Praha 1 – Staré Město
Kateřina Knotová – Ladislav Bartoš 2020



134d_SZ kout, západní cihelná stěna_KK IMG_1369u



134d_SZ kout, západní cihelná stěna_KK IMG_1369u

Millesimovský palác čp. 597, Celetná 13 – Štupartská 8, Praha 1 – Staré Město
Kateřina Knotová – Ladislav Bartoš 2020



135e_JZ kout, za cihelnou plentou je obtížně viditelný bílený záklenek a pravá špaleta otvoru.PH
IMG_0563v



135e_JZ kout světnice, lokalizace záklenku na fasádě s ještě dochovaným portálem vjezdu. Foto Tomáš
Vojta 1924 (Archiv hl. m. Prahy)



135a_Severní stěna s kvádrovanou exteriérovou omítkou, s zazděným druhotně proraženým vstupem a stopami po dymníku v SV koutě. _PH IMG_0573



135a_Červeně zvýrazněno dochované kvádrování v omítce. Žlutě otisk pravděpodobně stupínek před vstupním otvorem. _PH IMG_0573u



135a_Detail fragmentu kvádrované omítky. LB IMG_1178u



135b_SZ kout se stopami po dymníku. _PH IMG_0573



135b_1-fragm. omítky s vodorovným náběhem, 2-svislý otisk, 3-odsekané cihly předstupujícího sopouchu, 4-rub stoup. klenb,y 5-začouzení, 6-klasicist. úprava, 7-novod. oprava



135c_V stěna s negativem konstrukce (částečně) dřevěného patra, vlevo topeništní kout_PH IMG_0566



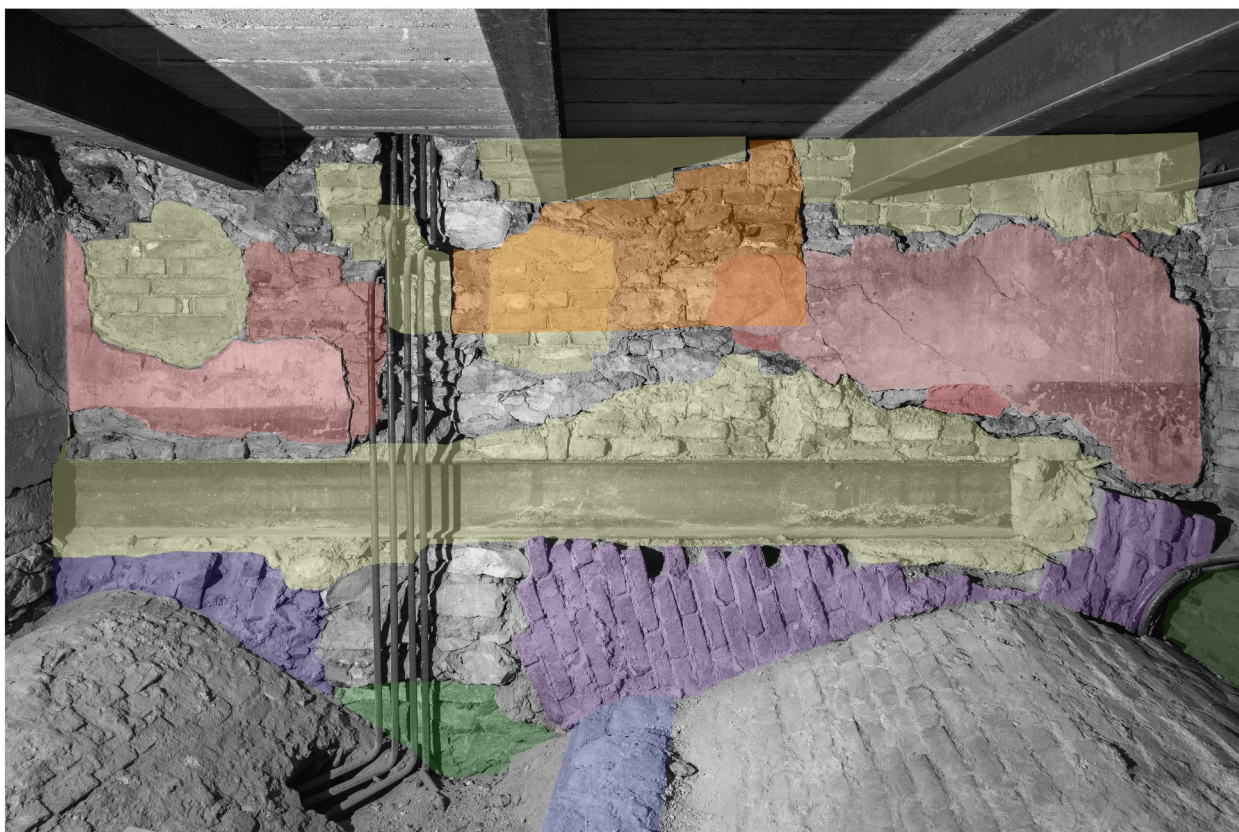
135c_V stěna. žlutě negativ sloupku či příčky, modře úroveň podlahy dřevěného patra, červeně rub stoupající klenby černé kuchyně, vlevo topeništní kout



135d_Jižní stěna se zazdívkou vstupu do světnice. dobře viditelný otisk podlahy v kamenné přičce
postavené na klenbě sálu 125 v přízemí



135e_Z stěna_PH IMG_0568



135e_červeně omítky k dřevě, oranžově zazdívka ok. otvoru, fialově vložené vynášecí pasy pro klenby v přízemí, modře příčka v přízemí, zeleně nejstarší kžlutě novod. opravy